

ærede Thing, hvis man vil forhindre, at Jernbanen skal kunne berøve Communer deres Veimateriale paa nogle ganske faa Aar, hvorved de ville staae uden Materiale til deres Veies Vedligeholdelse, da vedtager bort Forslag om en ny Affattelse af § 1. Jeg har det Haab, at den høitærede Indenrigsminister vil forsones med dette Forslag, da jeg er vis paa, at det ikke vil forvolde nogen Vanskelighed at finde Værdien af det forskjellige Materiale, man paa de forskjellige Steder vil expropriere. — Hvad de subsidiaire Endringsforslag angaaer, da glædede det mig at høre, at den høitærede Indenrigsminister kunde tiltræde det under Nr. 4 og tillige det tredie, forsaavidt det kunde forstaaes paa den af ham antydede Maade. Jeg maa tilstaae, at jeg rigtignok har forstaaet det paa den Maade, at Steen aldeles skulde være undtagne, at Steen ikke, hvis dette Forslag blev vedtaget, kunde exproprieres. Med Hensyn til det 4de Afstemningspunkt meente den høitærede Indenrigsminister, at man havde udtrykt Tanken bedre ved at sætte: „Gruus“ istedetfor: „Gruusgrave“. Jeg troer dog, at denne Udtryksmaade vilde været temmelig indskrænket. Naar kan man egentlig sige, at man har taget Gruset i Brug? Naar man har læstet det paa Vognen; men saa er der ingen Tvivl om, at man faaer Lov til at beholde det, saa kommer Jernbanen ikke og tager det. Vi have derfor netop med Forsæt sat „Gruusgrave“, thi dette Ord betegner mere bestemt, hvad der sigtes til. De Gruusgrave, Communen har indpælet og taget i Brug, bør Jernbanevæsenet ikke komme og tage Gruset bort fra; man veed, at Sligt er skeet, og vi ville forhindre, at det i Eftertiden skal finde Sted. Jeg kan derfor ikke Andet end saa godt, som det er mig muligt, anbefale, at det principale Forslag vedtages, og jeg nærer det Haab, at den høitagtede Minister da vil forsones sig med det.

Indenrigsministeren: For ikke at blive misforstaaet, maa jeg udtrykkelig udtale, at hvad jeg før bemærkede om Vanskeligheden ved at bestemme Værdien af Materiale, ingenlunde gjaldt Steen. At Steen har en virkelig Værdi, en Markedspris, erkjender jeg, og jeg

har ikke villet antyde, at der kunde være Tvivl derom; hvad derimod Gruus angaaer, saa forekommer det mig, at Alt, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgfreds (K. Beberfen) ansøgte for, at Gruus havde en virkelig Værdi, kun var rigtigt, forsaavidt som han godtgjorde, at det havde en Brugsværdi; dette har jeg ikke benægtet, men at det har Pengeværdi, benægter jeg. Naar det ærede Medlem hyderligere søgte at godtgjøre, at det dog havde en stor Værdi for en Commune, der var fattig paa dette Materiale, at beholde det, saa vil jeg for det Første sige, at naar jeg gaaer ind paa Forslaget under Nr. 4, hvor igjennem Communen sikres sine Gruusgrave eller sit Gruus — Ordet vil jeg ikke holde mig til —, saa indeholder dette efter min Mening allerede en stor Værgsgælfelse for Communen imod at blive udplyndret for Gruus. Men dernæst, selv om en Commune blev gjort fattig paa Gruus i Nutid eller Fremtid derved, at Jernbanen udtømte dens Gruusforraad, fordi Communen f. Ex. ikke havde været saa forsigtig at sætte Mærker paa sin Gruusbeholdning, førend Jernbanen kom og tog den, og altsaa Gruset blev knapt i en Commune, saa at den havde Vanskelighed ved at tilveiebringe det, og Byrden derfor stor for dem, der skulde skaffe det, saa kan hele dette Raisonnement ikke føre til Andet, end at det er Communen, der skal have Erstatning, og ikke den enkelte Lodseier; thi denne kan ikke sælge Gruus til Communen, hvor knapt det saa end er. Det forekommer mig derfor, at dersom det virkelig er denne Tanke, der har foranlediget, at Endringsforslaget er blevet stillet, saa rammer det ingenlunde; thi hvad i al Verden kan det hjælpe Communens samtlige Hartkornsbrugere, som jo ere forpligtede til at skaffe Gruus tilveie, at en enkelt Mand, paa hvis Lod Gruus findes, faaer en enorm Pengebetaling for dette Gruus? derfor bliver Byrden for Communen jo nøiagtig den samme. Dersom dette altsaa er Tanken med Endringsforslaget, saa maa jeg formene, at det ikke rammer Hensigten. — Jeg brugte før det Udtryk, at Veigruus ikke havde Pengeværdi, at det selvsølgelig havde stor Brugsværdi, men ingen Pengeværdi. For nu om muligt at undgaae at komme til hyderligere